

השולח פרק רביעי גיטין

(א) וינמתי סו. לקמן מג. א.
(ב) גרמות מ: ע"ש.
(ג) טוטה ג. (ד) (פוסה)
(ה) ע"י פד"י
(ו) ע"י פד"י
(ז) ע"י פד"י
(ח) ע"י פד"י
(ט) ע"י פד"י
(י) ע"י פד"י
(יא) ע"י פד"י
(יב) ע"י פד"י
(יג) ע"י פד"י
(יד) ע"י פד"י
(טו) ע"י פד"י
(טז) ע"י פד"י
(יז) ע"י פד"י
(יח) ע"י פד"י
(יט) ע"י פד"י
(כ) ע"י פד"י
(כא) ע"י פד"י
(כב) ע"י פד"י
(כג) ע"י פד"י
(כד) ע"י פד"י
(כה) ע"י פד"י
(כו) ע"י פד"י
(כז) ע"י פד"י
(כח) ע"י פד"י
(כט) ע"י פד"י
(ל) ע"י פד"י

וכפו את רבה. מפני שלא היתה ראויה לא לעבד ולא לבן חורין: ואמר רב נחמן. לאו משום דליתתא מייפקדא אפריה ורביה אללא מתוך שלא היתה ראויה לא היתה מיוחדת לאיש והוי נוהגין בה הפקר זנות: רשות. משום דכתיב בשבעה אומות (דברים ט) לא תחיה כל

שמה אילטרין למיכתב מזני המושבים לעולם צהם תעבדו למימיר אהד משאר אומות הנה על הכנענים שהיא משכנה אומות והוליד בן שאתה רשאי לקנותו בעבד והכי מפרש לה בהקנאה: ודלמא ר' אליעזר סבר לה. כר' ישמעאל ומאי דוחקיה לשגוי לעיל מצוה שאני: דמפיק עבדיהו לחירות. ועברי זעשה: מסיירי נכסייהו. שדמיהם מסתכלין בשנת לידע מה הן לריכין: בעידן בי מדרשא. כשהחכם דורש דרשות לריש בשנת והס יושצין נקטוה ויהי להם להקדים או לאחר: בערב שנת. זיללי שנת ואין כאן קודם שנת דקיימא לני? כבוד יוס קודם לכבוד לילה והס היו מתכוונים שציל ציעול צית המדרש. ואיכא דמפרשי בערב שנת ממש וכן כלל יוס מרוב עושר אלל צהא מיהא איכא איסורא שיכנס לצנת כשהוא שבע צלל תלוה: גופיה לא קדיש. שאינו ראוי לא למזבח ולא לזבך הבית: לדמי לא קאמר. היה לו לומר דמי עבדי עלי: דליהו עס קדוש ישראל גמור דכתיב צהו כי עס קדוש אתה (דברים יד) ולא דמי למקדיש צהמה טמאה דהס כיון דליכא למימר צה דמיהו עס קדוש קאמר על כרחין לדמי קאמר וע"ג דלא קאמר דמיה עלי הכי קאמר הרי היא קדושה לימכר אלל הכא דשייכא בגופיה לשון קדושה לא אהרין לדמי קאמר ואס תאמר ואמאי לא קאמר נמי קדוש לימכר לא קאמר כיון דמילתא אחריתא היא וי"ל דפירש צקונטרס צקונטרס דאפי' אמר כן כהדיא שיהא קדוש לימכר ילא לחירות מידי דהוה אמתפס תמימים לזבך הבית דאין יולאין מידי מזבח לעולם ולהכי לא מוקי ההיא דאין הגוצרין כגון דאמר שיהו קדושין לדמיהן ומיהו קשה דאי מדמיין למתפס תמימים נימא דאף על פי שבעד ילא לחירות צריך לפדייה ויפלו דמיו לזבך הבית כמו צמתפס תמימים שתימכר לצורכי מזבח כדאמר בהמנות והנמסס (מנחות קא). כשהן נפדין אין נפדין אלל למזבח והדמים הס לזבך הבית כדאמר בצרק קמא דתמורה (דף ו) דאף על פי שהוא צלל מעשה מה שעשה עשו וללאורה משמע דליהו עס קדוש קאמר ואינו נותן שום דמים להקדש ועוד מאי קפריך מאך כל חרס דהס דאמר צלשון חרס לא שייך לומר דלמיהו עס קדוש קאמר ועוד כי משני דאמר לדמי והיינו לפירוש הצקונטרס דאמר דמי עבדי ושפתמי עלי דלס הקדיש לדמיס ילא לחירות ולא ס מאי איריא עבדיו ושפתמיו אפילו דחברו נמי ועוד מאי שגא כנענים אפילו עבדיו ושפתמיו העברים נמי ונראה לפרש גופיה לא קדיש פי' ליאסר בהגאה כמו צהמה טמאה שמועלין צה וכן צקרקע אס עקר ממנו חוליא ואפילו צמחוצר איסורא מיהא איכא לדמי לא קאמר שיהא גופיה קדוש לימכר והסתא פריך שפיר מכל חרס דמימפסא צון קדושה ליאסר בהגאה כמו מתריס שאר נכסיס ומשני דאמר לדמי שיהיו לימכר ולא מיירי צמקדיש צלשון חרס והסתא נימא דדוקא עבדיו ושפתמיו הכנענים ופריך אידך נמי דאמר לדמי ומשני אי הכי גוצרין מאי עבדיהיהו דאמרו הכי גוצרין מאי עבדיהיהו ותו רבי אומר אומר אני אף הוא נותן דמי עצמו ויוצא מפני שהוא כמוכרו לו ואי לדמי מאי מפני שהוא כמוכרו לו תא שמע המקדיש עבדו עושה ואוכל שלא הקדיש אלא דמיו הא

גופיה לא קדיש. פי' צקונטרס שאינו ראוי למזבח ולא לצד"ה לדמי לא קאמר דהיה לו לומר דמי עבדי עלי ולא דמי למקדיש צהמה טמאה דהס כיון דליכא למימר דמיהו עס קדוש קאמר וע"כ לדמי קאמר אפי' דלא אמר דמיה עלי הרי היא קדושה לימכר קאמר אלל

סב א ב מ"י (פ"ו) פ"ט מהל' עבדים הל' ו סמ' עין פ"ט טו"ש ע"י י"ד ס"י רכ"ו פ"ט ע"ט: ג מ"י פ"ט מהל' עבדים דין ו טו"ש ע"י י"ד סמ"ן רכ"ו ס"ף ע"ט: סג ד ה מ"י סס פ"ח הל' יג סמ"ג סס טו"ש ע"י י"ד רכ"ו ס"ף פד: סד ו מ"י פ"ו מהל' ערכין הל' יג: סה ז מ"י סס הל' י"ח סמ"ג ע"ש קל"ג:

תוספות ר"ד

אמר רב יהודה כל המשוחרר עבדו עובר בעשה שנאמר לעולם בהם תעבדו כתנאי לעולם בהם תעבדו ורשות דברי ר' ישמעאל ר' עקיבא אמר חובה. אמר רבה הבני תלת מילי נחתו בעלי בתים מנסייהו דמפיק עבדיהו לחירות ודסיירי נסייהו בשבתא ורקבי סעודתיהו בעידן מדרשא דא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן שחי משפחות היו בירושלים א' קבעה סעודתא בערב שבת וא' קבעה סעודתא בשבת ושתיין נעקרו: (וההוא אמר רב המפיק עבדו יצא לחירות וצריך גט שחרור פי' יצא לחירות דקין דמים שיהיו לו עליו והמפיק הוא העבד קודם לכל אדם ונזכה לעצמו קודם לכל אדם אבל קין האסור אינו דבר דמטיל עליה שם הפקר הלכך לא פק מניה עד דכתיב ליה גיטא דחירותא:

תורה אור השלם

1. והתחלתם אתם לבניכם אחריכם לרשת ארצה לעולם ביום תעבדו ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תבדיל בו בפרך: ויקרא כה מו
2. כי עם קדוש אתה לך אלוקיך רבך בטר ה' להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה:
דברים יד ב
3. אך כל חרם אשר יקראם איש לך מקל אשר לו מאדס ובהמה ומשדד אחריו לא יקבר ולא יקאל כל חרם קדש קדשים הוא לך: ויקרא כו כח

גליון הש"ס

גם' טברג הפקר נהגו בה. ע"י שנת דף ד ע"ש מד"ה וכו' אמרין: שם מצוה שאני. ע"י פסחים דף טט ע"א מ"ס: ד"ה אתי ע"י דפסח: שם ת"ש אך כל חרם. ע"י ערוכין דף כח ע"א מד"ה דמ"ר:

מוסף רש"י

וכפו את רבה ועשהה בת חורין. מ"י צהמה מותרת לנשא (ביבמות טו). מנהג הפקר נהגו בה. טועת. דלא היתה מיוחדת לאדם ולא היתה משמרת עמה (לקמן מג). לפי שלא היתה יכולה לנשא מיהו משפחת עמה ומתאים צה. לפיכך כפי את רבה לשחררה (ביבמות טו). ר"ע אמר חובה. שאסור לשחרר עבדו (סוטה ג). ומותבין אשמעתין. יס לי להשיב על דברי קדושין (ג). אהדיה גופיה קא מטיב (מנחות סס). אומר אני אף הוא נותן דמי עצמו ויוצא. כס שראין לנכסין לאחרים כן הס רשאים לקבל הכסף מה העבד עמנו ממות מכירה. מפני שהוא כמוכרו לו. לעבד עמנו (לקמן ג. ב).

לדמיו: אך כל חרס אשר ימרים איש לה' מכל אשר לו מחדס וגו' אלו עבדיו ושפתמיו הכנענים. שאס הקדישן מקודשים לזבך הבית. וכיון דלמי עלי להקדש ולא הזכיר עלי סם קדושה: אי הכי אידך נמי. אמאי אוקמת דפליג אדריב מרלה נמי דאמר לדמי: גוצרין מאי עבדיהיהו. מה רשות יש להן בעבד הלא אין להן על הבעלים אלל מעות. ואי קשיא לוקמה כגון דאמר הרי הוא קדוש לדמי דעכשו הוא קדוש לימכר ורשותו עלי למכרו וכמקדיש קרקע וצהמה מריך דכיון דשייך בגופו לשון קדושה דעס קדוש כי אמר הכי הוא קדוש לדמיו חילה אגופו למיהו בן חורין כדקיי"ל צמתפס תמימים לזבך הבית דאין יולאין מידי מזבח צכריתות וצתמורה (דף ג): הלכך על כרחין מתני' פליגא למימר דכי אמר הרי הוא קדוש לא לשון עס קדוש הוי אלל לשון הקדש לימכר צממיו: עושה. העבד: ואוכל. ואין מעשה ידיו הקדש: שלא הקדיש אלל דמיו. ולא אמר אלל הרי הוא הקדש לדמיו והוי כקרקע וצהמה טמאה: הא

דליף טעמא מקרא קשיא לרב: דאמר לדמי. דמיו עלי להקדש ולא הזכיר עלי סם קדושה: אי הכי אידך נמי. אמאי אוקמת דפליג אדריב מרלה נמי דאמר לדמי: גוצרין מאי עבדיהיהו. מה רשות יש להן בעבד הלא אין להן על הבעלים אלל מעות. ואי קשיא לוקמה כגון דאמר הרי הוא קדוש לדמי דעכשו הוא קדוש לימכר ורשותו עלי למכרו וכמקדיש קרקע וצהמה מריך דכיון דשייך בגופו לשון קדושה דעס קדוש כי אמר הכי הוא קדוש לדמיו חילה אגופו למיהו בן חורין כדקיי"ל צמתפס תמימים לזבך הבית דאין יולאין מידי מזבח צכריתות וצתמורה (דף ג): הלכך על כרחין מתני' פליגא למימר דכי אמר הרי הוא קדוש לא לשון עס קדוש הוי אלל לשון הקדש לימכר צממיו: עושה. העבד: ואוכל. ואין מעשה ידיו הקדש: שלא הקדיש אלל דמיו. ולא אמר אלל הרי הוא הקדש לדמיו והוי כקרקע וצהמה טמאה: הא

עא א ב מו' פיה מהל'
ענדיס הל' א סמנ
עשין פו טו'יע י"ד סמנ
רסו ספיק (מל' כב)
עב ג טו'יע שס ספיק
טו'
עג ד שס כג'יה וע"ש
כג'יה:

מה אשה איסורא ולא ממונא. וא"ת היאך עבד משמחרת צעטר
לאכלא שאלו אם לא יפקירו מחלה דמה אשה איסורא ולא ממונא
אף כו' וכי מימא דלשון הכתוב צעטר כגון הכי את צן חורין הכי את
לעזמן הו' לשון הפקר אם כן לשמואל למה לי שטרט יפקירו ועוד
לאפי' על ידי הפקר היאך משמחרת
קטן לאכלא שאלו ואורי' דדוקא צקנין
דמימא דלפינן מאשה אמרי' איסורא
ולא ממונא דומיא דאשה אכל שטר
שכתוב דהדיא צקסא או חופשה לא
ניתן לה (ויקרא יט) משמחרת צעטר
לחודיה דמקרא מלא דינר הכתוב ועוד
לחיתקש שטר לקנין כסף דכתיב
(שס) והפדה לא נפדתה ועיקר קנין
כסף מפקיע ממון כדאמר הכא
נתיאשתי מפלוני עבדי אין לו תקנה
אלא צעטר אכל בכסף לא דפקע ליה
כספיה מבי אפקריה:

אמר לא עשה ולא כ"אום.
פירש צקונטי' משום דצברי
שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו
ליכא שהרי לא זיה כמוסר לצניו
להקנותה לענמה אלא צקנין זה נמכוון
לשחררה והרי הוא טעות ולא שייך
להזכיר כאן מתנת שכיב מרע דהויא
ליה צמקת ולמאנה לקיים דברי המת
איכא לדמיי' אם היה כמוסר לצניו:
משום דהוה ליה ב"וי ש"י
מקנה. אכל אם היה
כליו של קונה היתה זוכה ענמה
נחליפין דתני' צדדיא כפ"ק דקידושין
(דף כג:) דעבד כענמי נקנה
נחליפין משום דחליפין דמו לכסף
וכל היכא דכסף קני חליפין נמי
קני לבר מאשה משום דנפשות
משהו פרוטה לא מקניא נפשה
כדאמר גריש קדושין (דף ג.) ומכאן
יש להזכיר דהלכה כרב דאמר
צכליו של קונה צפרק הזהב (כ"מ
מו:) ועוד אמרינן תוס' צמנה דשטר
למקנייה ציה לאפוקי מדליו ולא דמי
להא דאמר צפרק המגשר (לקמן פה:)
דאמקי' רבא מיומא דגן ועלם
לאפוקי

בפירוש שמיע לך מרבי יהושע בן לוי: **מאי כללא**. מאחיה כלל יש
לי ללמוד דקצנית מינאי מכללא שמיע לך: **נתייאשתי**. לשון הפקר הוא:
אין לו תקנה. צנת ישראל ולא בשפחה שהרי משמחרת הוא קאל ואינו
גמור: **מה אשה**. אם הפקירה ענלה לא התיירא לינשא לאחר צכך עד
שימן גט: **וקא דייקא מינה**. כיון
דצבי מאשה יליף לא איירי רבי אלא
צמפקיר עבד גדול שיש לו יד לקנות
עלמו ומשהפקירו אין לו עליו אלא
איסור אכל לא ממון כאשה זו שגט
שלה אינו צא להפקיע ממון שיש לו
עליה אלא איסור. אכל צעבד קטן לא
איירי רבי דלא דומיא דאשה הוא
דאיכא דררס דממונא עליה וצדידיה
צנירא ליה דיש לו תקנה צשפחה דלא
קנה עלמו צהפקר: **ואי מכללא**. לפינה
מאי קשיא לך צגוה דלצטרין לך
למיצעי צפירוש או מכללא: **אמר**
ליה. אי מכללא שמיע לך לוא צפיר
דייקת: **דוק מינה להאי גיסא מה**
אשה בין גדולה בין קטנה. המתרה
צגט אף מפקיר עבדו דאיירי ציה
רבי בין גדול בין קטן קאלת דומיא
דאשה הוא לך גיסא: **אין לו תקנה**
אלא צעטר. כאשה. השתא משמע דעבד
אינו ניטר אפי' צפדיון: **או בכסף או**
צעטר. תקנתו של עבד דהא איתקוש
פדיון כסף (צטרד) דכתיב והפדה לא
נפדתה או חופשה וגו': **והאי**
דלפקריה: **פקע ליה כספיה**.
ומעמה אין לו תקנה אלא צעטר:
ולאפוקי מהאי סנא. הא דלצמרינן
עבד ניטר צכסף לאפוקי מהאי סנא:
יכול יהא כסף גומר. שחזרה אף
להפקיע מידי איסור: **אורטה כל**
הפרשה. כל מקרא הפרשה אורטה
וסויימי' ללא חופשה מדלא כתי' צספיה
לא יומתו כי לא נפדתה או חופשה
אלא כי לא חופשה ש"מ כי נפדתה
נמי לא יומתו דאין צקידושין משום
אשת איש הואיל ולא נכתב לה גט
שחזרו וה"ק קרא והפדה לא נפדתה
פדויה ואינה פדויה הגמרת לאיש
כגון שפחה כעננית חליה שפחה
וחליה צת חורין המאורסת לעבד
עצרי שהוא מותר צשפחה וצנת
חורין הצא עליה צאשש דאי לא
נפדתה כלל אין כאן אשש ולכן
הזכרה פדויה ולא משום דאי נפדתה
לגמרי יהו קידושיה קדושין והצא
עליה צמימא דמדכתב סיפא לא
יומתו כי לא חופשה משמע אורטה
דין מימחה צמיפוש השטר ואפילו
נפדתה כולה צנלא שטר אין צה מימחה
והא דכתיב לא נפדתה צבותא
אשמעינן דלע"ג דלא נפדתה כולה
אלא חליה איכא אשש: **גומר צה**.
מוציאה לגמרי צין משעבוד צין
מאיסור: **ואין כסף גומר צה**. דאינו
מוציא אלא מידי שעבוד אכל לא מידי

(א) שנת לו: ועי' צכות ט.
ועי' ג. ולקמן מה:
מגינה ד. קדושין כג.
ג) ועל לה: לקמן כג.
ד) ולקמן מה: ט) ויקרא
יט. א) ורש"י ל"ג רצא ועי'
לקמן פה: מ"ש ע"ה.

תורה אור השלם

1. ואיש כי ישבב את
אשה שכבת זרע והוא
שפחה נחפת לאיש
והפדה לא נפדתה או
חופשה לא נתן לה בקרת
תהיה לא יומתו כי לא
חפשה: ויקרא יט ב

גליון הש"ס

גפ' אמרו לפני רבי אמר
נתייאשתי. ע' צ"ק סו
ע"א מ"ס י"ד כיון
דלאיסורא:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אשכחיה רב נתמן
בר יצחק לרבה בר שילת
דהוה קאי:

מוסף רש"י

לה לא מאשה. כמני
הכא (צברי כד) וכח לה.
ומני תוס' ויקרא יט) או
חופשה לא ניתן לה (חגיגה
ד.) אף הוא נתן דמי
עצמו ויוצא. אם ימלא
איש שיהא נתון לו כסף על
מנת שאין לצעלו רשות בו
(בעיר רח.) כשם ששאלין
למכורין לאחריהן ק' הס'
רשאים לקבל הכסף מיד
העבד עלמו צמרת מפייה
(לקמן כג.) מפני שהוא
כמוכרו לו. לעבד עלמו
(שס.) כשם שהוא יכול
למטר לאחריה וצנלא
שמיס דרך מקח וממכר
ולא דרך פדיון (בעיר רח.)

איסור שפחה שיהו קדושין מופסין צה: **דבי ספלה**. צית הכנסת: **אמר** לו **אני הייתי אומר אין הלכה ורבען דאסו כו'**. מחלקו עלי
ואמרו דר' זירא משמיה דרב נחמן אמר הלכה: **וכי אפאי**. אלא לסורא אשכחיה כו': **אימא** לי **איזי גופא דעובדא**. דרב נחמן
דשמעינן מינה דאמר הלכה הכי הוה: **שקל צומחיה**. כוועו: **מאן דחוא**. סבר משום דהלכה כרבי שמעון שהיו סבורין שאלו
חליפין הן צקנין סודר דקונה ככסף דכתיב שקל איש ועלו (רוח ד) ולא אמר כלום דרב נחמן להתיירא לישראל קאלת כר' שמעון אכל
מידי שעבוד יאלת: **ולא היא**. האי דאמר לי דרב נחמן אמר הלכה אלא אין הלכה קאלת כדאמינא מדעתאי אף מידי שעבוד
לא יאלת: **דהוה ליה כליו של מקנה**. וקי"ל צפרק הזהב (כ"מ מו:) דהלכתא כרב דאמר צכליו של קונה. ומשום דצרי שכיב
מרע ליכא שהרי לא זיה כמוסר לצניו להקנותה לענמה צמתנת שכיב מרע אלא צקנין זה נמכוון לשחררה והרי הוא טעות:

